

TULILYHTY OY, OMAVALVONTASUUNNITELMA 2026

SISÄLTÖ

TULILYHTY OY, OMAVALVONTASUUNNITELMA 2026.....	0
1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT.....	1
2 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN.....	2
3 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET.....	3
4 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO.....	10
RISKIENHALLINTA Riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen	
Kriittisiä työvaiheita ja vaaratilanteita:.....	10
5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET.....	15
6. PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA.....	28
7 ASIAKASTURVALLISUUS.....	34
8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN.....	40
9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA.....	41
10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA.....	42

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottaja

Nimi Tulilyhty Oy

Y-tunnus 1978806-1

Hyvinvointialue Pohjois- Savon hyvinvointialue

Kunnan nimi Rautavaara

Toimintayksikkö/palvelu yksityiset ympärivuorokautista toimintaa harjoittavat yksiköt

Nimi Tulilyhty Oy

Katuosoite Tulimäentie 12 A

Postinumero 73900 Postitoimipaikka Rautavaara

Palvelumuoto; asiakasryhmä, jolle palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä

Lakotan yksikkö 7 asiakaspaikkaa ja Wakan Tankan yksikkö 7 paikkaa

Esihenkilö Lastenkodin johtaja Riikka Jokinen

Puhelin 050 439 1011 Sähköposti riikka.jokinen tulilyhty.fi

Aluehallintoviraston/Valviran luvan myöntämisaikajankohda (*yksityiset ympärivuorokautista toimintaa harjoittavat yksiköt*)

Lakota 17.10.2005

Wakan Tanka 1.7.2011

Palvelu, johon lupa on myönnetty: yksityiset ympärivuorokautista toimintaa harjoittavat yksiköt)

2 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Omaavonnan suunnittelusta vastaava henkilö tai henkilöt

Riikka Jokinen on nimetty yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 5 §:n mukaiseksi vastuuhenkilöksi, joka vastaa siitä, että toimintayksikössä toteutettavat palvelut täyttävät niille asetetut vaatimukset. Riikka Jokinen vastaa toimintayksikön omaavonntasuunnitelmasta ja omaavonnan seurannasta yhdessä muun työyhteisön kanssa. Omaavonnan eri osa-alueiden toteuttamisesta ja seurannasta vastaaviksi on nimetty henkilöstön jäseniä, jotka on nimetty ja joiden tehtävät määritellään omaavonntasuunnitelmassa kunkin vastualueen kohdalla

Omaavonta, jossa kuvataan kirjallisesti menettelytapoja, suunnitellaan ja toteutetaan henkilöstön ja johdon yhteistyönä. Näin ollen omaavonta on tarkoituksenmukaista.

Henkilöstöstä on valittu vastuuhenkilöt toiminnan eri alueille. Koko henkilökunnan vastuulla on, että kokonaisuus toimii ja jokainen vastuualue tulee hoidettua. Henkilöstöä on ohjeistettu ja tiedotettu omaavonnan suunnittelusta ja sen toteutuksesta, henkilökuntapalaverissa sekä muissa yhteisissä keskusteluissa. Henkilöstö osallistuu eri koulutuksiin, joilla varmistetaan työtehtäviin riittävät tiedot ja taidot, esimerkiksi lastensuojeluun, paloturvallisuuteen, lääkehuoltoon ja hygieniaan liittyviä koulutuksia.

Opiskelijat ja uudet työntekijät perehdytetään perehdyttämissuunnitelman mukaisesti.

Perehdyttämiskansiossa olevaa materiaalia päivitetään perehdytysvastaavien toimesta vuosittain

tai aina tarpeen vaatiessa. Perehdyttämissuunnitelmassa käsitellään yrityksen organisaatio, henkilökunta ja vastualueet, toimitilat, perehdytyskansio, palvelussuhteeseen liittyvät asiat, vaitiolovelvollisuus, tietosuoja, ensiapu ja turvallisuus, hoito- ja kasvatuseriaatteet, päivärytmi ja arjen sujuminen, nuorten asiat, kirjaaminen ja raportointi, hoitofilosofia, työvuorojärjestelyt, sisäinen tiedottaminen sekä lasten ja heidän perheidensä oikeudet.

Omavalvontasuunnitelman seuranta

Omavalvontasuunnitelma päivitetään kerran vuoteen tai jos toiminnassa tapahtuu muutoksia.

Omavalvontasuunnitelman julkisuus

Ajan tasalla oleva omavalvontasuunnitelma pidetään yksikössä julkisesti nähtävänä jokaisen yksikön ilmoitustaululla sekä julkisesti yrityksen verkkosivuilla, että asiakkaat, omaiset ja omavalvonnasta kiinnostuneet voivat helposti ja ilman erillistä pyyntöä tutustua siihen.

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma on laadittu jokaiselle yksikölle vuodesta 2019 lähtien ja ne päivitetään tammi-helmikuussa 2026.

3 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

Toiminta-ajatus

Toimitaan eettisesti korkeatasoisesti ja noudatetaan lastensuojelusta annettuja lakeja, asetuksia, ohjeita ja suosituksia. Tarkoituksena on turvata lapsen tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi lapsen yksilöllisten tarpeiden ja toiveiden mukaisesti. On tärkeää myös turvata myönteiset ja läheiset ihmissuhteet erityisesti lapsen ja hänen huoltajiensa ja muiden läheistensä välillä.

Kasvatuseriaatteina on ohjata lasta ottamaan vastuuta koulunkäynnistä ja arjen sujumisesta.

Luotettavat aikuiset, turvallinen ja välittävä kasvu ympäristö, rajat, johdonmukaisuus,

suunnitelmallisuus sekä ennakoitavuus luovat turvallisuutta. Lapsen yksilöllisyyttä kunnioitetaan ja häntä tuetaan sekä kannustetaan omassa kehitysvaiheessaan.

Tulilyhty Oy:n toimintaa ohjaajat sosiaalialan ammattieettiset periaatteet.

Tarjoamme sijaishuoltoa huostaan otetuille tai avohuollon tukitoimia tarvitseville alle 18-vuotiaille lapsille. Tarjoamme turvallisen ja kodikkaan kasvuympäristön, tukien heidän kasvuun ja kehitystään. Tavoitteena on turvata lasten läheiset ihmissuhteet vanhempiin, sukulaisiin ja ystäviin. Sijoitus voi olla lyhytaikainen muutamasta kuukaudesta useampaan vuoteen, lapsen tarpeen mukaan.

Hoitojakso ja sen tavoitteet on sovittu yhdessä lapsen, hänen vanhempiansa ja lähettävän tahon kanssa. Hoitoa ja kasvatusta ohjaa yksilöllisistä tarpeista tehty hoito- ja kasvatussuunnitelma. Hoito- ja kasvatussuunnitelma on tukena arjessa, sitä toteutetaan, arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti.

Toiminta perustuu kolmeen vaiheeseen. Aloitusvaiheessa selvitetään lapsen ja perheen kokonaistilanne. Ensimmäisen kolmen kuukauden aikana kartoitetaan lapsen fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen tila. Jokaisella lapsella tai nuorella on omaohjaajapari, joka vastaa hänen hyvinvoinnistaan kokonaisvaltaisesti. Omaohjaajamenetelmällä turvataan lapsen yksilöllinen, suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen kasvattaminen ja hoitaminen. Keskeinen tieto lapsen tilanteesta välittyy arjessa, lisäksi omaohjaaja käy lapsen kanssa aloitusvaiheessa keskusteluja eri lomakkeiden avulla.

Perhe pyritään ottamaan mukaan kasvatustyöhön tiiviisti mukaan. Tavoitteena on luoda luottamuksellinen ja vuorovaikutuksellinen suhde perheeseen. Pyrimme tukemaan ja vahvistamaan vanhemmuutta. Perhetyö tukee lapsen kuntoutusprosessia ja on tärkeä osa toimintaamme.

Sijoituksen aikana lapsi opettelee ottamaan vastuuta omasta elämästään asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Koulunkäyntiin on mahdollisuus Rautavaaralla peruskoulussa ja lukiossa, ammatilliset opinnot löytyvät lähikunnista. Vahvistetaan liittymään yhteisöön ja löytämään oma paikkansa. Arjen rutiineilla ja ennakoitavuudella luodaan järjestystä elämään. Vapaa-ajan harrastaminen

suunnitellaan lapsen kanssa yhdessä, tavoitteena on auttaa löytämään oma harrastus ja tukea harrastuksen jatkuvuutta.

Sijoituksen loppuvaiheessa keskitytään tulevaisuuteen joko kotiutumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymiseen sekä ammatinvalintaan ja koulutukseen.

Lapset tarvitsevat välittämistä, halauksia, aitoa läsnä olemista ja kuulluksi tulemistä. ***Tulilyhdyn arvot pohjautuvatkin tähän ja meille on tärkeää, että arvot näkyvät kaikessa toiminnassamme. Arvoina ovat välittäminen, kodinomaisuus, turvallisuus ja toiminnallisuus***

Yrityksemme sijaitsee Rautavaaran kyläyhteisön keskellä, joten jo sijainti ja ympäristö luovat seesteisen turvallisuuden tunteen. Tulilyhdyssä työskentelee koulutettu henkilökunta, joka vastaa turvallisesta arjesta (henkilöstöluettelo liitteenä)

Lapset opiskelevat pääasiallisesti Rautavaaran koulussa, jonka pienet ryhmäkoot mahdollistavat yksilöllisen opetuksen jokaisen tarpeen mukaisesti.

Henkilökunta on käynyt MAPA-koulutuksen, jonka avulla haasteellista käytöstä voidaan ennaltaehkäistä ja hallita. Tämä turvaa niin asiakkaat kuin ohjaajatkin. Lapsen kapinat sekä voimakkaatkin tunnereaktiot otetaan vastaan turvallisesti ja niille annetaan tilaa. Lisäksi henkilökunta on suorittanut ROTEVA-turvakoulutuksen tammikuussa 2026.

Kaiken lähtökohtana on ennakoitava ja hyvin suunniteltu arki, jossa aikuiset asettavat toiminnalla rajat ja lapset saavat olla lapsia. Jokaiselle lapselle nimetään omaohjaajapari. Omaohjaajien kanssa työskentely mahdollistaa luottamuksellisen suhteen rakentumisen ja asioiden työstäminen on läheisten ohjaajien kanssa henkilön kanssa helpompaa. Omaohjaajien tuella lapsi pystyy vaikuttamaan omiin asioihinsa sekä tuomaan omat näkemyksensä esiin niin, että tulee kuulluksi.

Lapset otetaan mukaan niin arjen suunnitteluun kuin toteutukseenkin. Rautavaara on pieni kylä, mutta jokaiselle lapselle ja nuorelle löytyy mahdollisuus harrastaa omien toiveidensa mukaisesti.

Rautavaara sijaitsee keskellä upeita luonto- ja retkeilykohteita, siksi luonto kaikkineen onkin tärkeä arvo laitoksen toiminnassa. Ympäröivää luontoa hyödynnetään vapaa-ajan toiminnoissa ja metsässä liikutaan paljon retkeillen. Painotamme toiminnassamme vastuunottoa luonnosta ja sen monimuotoisuudesta esimerkiksi kiinnittämällä huomiota ympäristöystävällisiin toimintatapoihin. Luonnon ja siihen liittyvien asioiden avulla lapsi oppii vastuullisuutta.

Vastuullisuutta tuemme myös ihmissuhteissa, rehellisyydessä, koulunkäynnissä ja muutoinkin omassa toiminnassamme. Asioista uskalletaan puhua ääneen.

Tulilyhdyssä kiinnitämme huomioita toisten kunnioittamiseen kaikessa toiminnassamme. Henkilökuntamme toimii esimerkkinä myönteisen ilmapiirin ja erilaisuuden hyväksymisessä. Toiminta perustuu tasa-arvoisuuteen.

Lasta on tärkeä tukea toiminnallisuuteen ja osallisuuteen, jolla on suuri merkitys itsetunnon kehittymiseen. Rautavaaralla ja sen ympäröivissä kunnissa on mahdollisuus harrastaa ja hankkia elämyksiä. Teemme tiivistä yhteistyötä esimerkiksi Metsäkartanon kanssa.

Kunnan liikuntapaikat, jalkapallo- ja jääkiekkokenttä sekä mahtavat ulkoilureitit tarjoavat aktiviteettiä jokaiselle.

Toiminnallisuuden lisäksi myös rauhoittumiselle on aikansa ja sitä harjoitellaan yhdessä. Koulujen loma-aikoina järjestämme lomamatkoja.

Ohjaajat ovat läsnä arjessa turvaamassa lasten elämää. Laitosympäristössä kasvaminen on usein stressaavaa, mutta olemme kiinnittäneet paljon huomiota siihen, että pystyisimme tarjoamaan mahdollisimman kodikkaan ympäristön. Lapset osallistuvat ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti yhteisiin toimintoihin kuten ruuanlaittoon, siivoukseen, sisustamiseen sekä pihatöihin. Läksyjen tekoon ohjaajat antavat tukensa ja yhdessä huolehditaan, että koulunkäynti sujuu mahdollisimman jouhevasti. Toiminnassa painotetaan elämänhallintaa yleisesti ja tähän kiinnitetään huomiota lapsen ikä- ja kehitystason mukaisesti.

Tulilyhdyssä on oma emäntä, joka huolehtii siitä, että tarjolla on päivittäin monipuolista ja maukasta ruokaa. Hyvä ruoka tekee elämästä paljon mukavampaa.

Yksiköt

Wakan Tankan yksikkö on 7 paikkainen yksikkö ja se on toiminut vuodesta 2011 lähtien. Wakan Tankassa on valmius hoitaa lapsia, jotka tarvitsevat kuntoutuakseen vahvaa psykiatriasta ja neuropsykiatriasta osaamista. Lapsilla voi olla hankaluuksia koulunkäynnissä ja vakavia käytöshäiriöitä ja väkivaltaista käytöstä. Yksikön työote on ratkaisu- ja voimavarakeskeinen ja henkilöstö perehdytetään ja koulutetaan kiintymyssuhdetta korjaavaan DDP-terapian perusteita noudattaen.

Toiminnan perustana on ennakoitava ja hyvin suunniteltu arki, jossa aikuiset asettavat toiminnalle rajat ja lapset saavat olla lapsia. Ohjaajat luovat turvalliset olosuhteet niin fyysiselle, psyykkiselle, emotionaaliselle kuin seksuaaliselle turvallisuudelle. Lasten kohtaamisessa ollaan aidosti läsnä, jotta lapsi kokee tulleen ymmärretyksi ja hyväksytyksi. Arjessa vahvistetaan onnistumisen kokemuksia ja myönteisestä kuvaa itsestä ja osaamisesta.

Lasten kanssa harjoitellaan rajojen, sääntöjen ja sopimusten tekemistä ja niiden noudattamista, jotta lapsi oppii ottamaan vastuuta ja luomaan rajat omalle toiminnalleen. Ristiriitatilanteita käydään läpi mallintamisen kautta, esimerkiksi kuinka hankalat tilanteet voi ratkaista rakentavasti. Lasten kanssa opetellaan tunteiden tunnistamista, nimeämistä ja omien ajatuksien ilmaisemista yleisesti hyväksyttävällä tavalla.

Lapset käyvät yksikön läheisyydessä olevaa Rautavaaran yhtenäiskoulua, jossa on pienet ryhmäkoot. Tiivis yhteistyö koulun kanssa ja mahdollisuus Wakan Tankan yksikön henkilökohtaiseen ohjaajaan koululla ovat selkeä vahvuus. Oma, tuttu ohjaaja henkilökohtaisena

avustajana koululla tukee kiintymyssuhdetta. Ohjaaja on seuraamassa ja tukemassa lapsen sosiaalisten taitojen kehitystä ja tukee koulunkäyntiä, mikä on lapsen tulevaisuuden kannalta tärkeää.

Arjessa korostuu ratkaisukeskeisyys, lasten vahvuuksien tukeminen, elämässä kohdattujen asioiden käsittely ikätason mukaisesti sekä elämäntaitojen opettelu. Omaohjaajaparin ensisijainen tehtävä on muodostaa turvallinen ja korjaava luottamussuhde lapsen kanssa. Omaohjaajasuhde on terapeuttilinen ja lasta kannatteleva. Yksilöllinen työ tapahtuu jokapäiväisissä tilanteissa keskustelemalla, ohjaamalla ja mallintamalla, mutta lapsilla on myös säännöllisesti päivittäin/viikoittain laatu-aikaa ohjaajan kanssa.

Toiminnalliset tai taidelähtöiset menetelmät, leikit, pelit, liikunnalliset menetelmät, luonto, retket ja arkitoiminta ovat itsessään terapeutista ja kuntouttavaa.

Neuropsykiatrisen työskentely, esim. tavoitteen asettaminen, ajanhallinnan menetelmät, päivästruktuurin luominen kuvalukujärjestyksellä, tavoite-palkkiomenetelmät, voimavarojen hyödyntäminen.

Tunnetaitotyöskentely, mm. nallekortit.

Mindfulness ja tietoisuustaitojen harjoitteet apuna keskittymiseen, rauhoittumiseen ja oppimiseen.

Osallisuus ja sen lisääminen, vuorovaikutustaitojen opetteleminen arjessa, mediakasvatus, turvataidot.

Koulunkäynti räätälöidään yksilöllisesti koulun kanssa, tarpeen mukaan omaohjaaja on tukena koulussa (esimerkiksi oppimisen tueksi tehtävien pilkkominen, ohjeiden jäsentäminen, toimintaa tukevien muisti- tai kuvalistojen käyttäminen ja sosiaalisten tilanteiden tukeminen).

Koulunkäynnin tulokset olleet erittäin hyviä, kun oma tuttu ohjaaja koulutyössä mukana tarpeen mukaan

Yllä mainittuja erityisosaamisen menetelmien toimenpiteitä on kuvattu jo samassa menetelmä osiossa. Työskentelyn perustana on omaohjaajatyöskentely, joka on normaalia arjessa tapahtumaa mallinnusta, keskustelua ja ohjaamista.

Lapset pystyvät luomaan turvallisia ja heitä kantavia luottamussuhteita, kun aikuiset arjessa ovat pysyviä ja omaohjaaja on mahdollisesti myös koulutyöskentelyssä tukena. Vääristynyt vuorovaikutusmalli korjataan uudessa parantavassa ihmissuhteessa.

Säännöllinen, johdonmukainen arki ja turvallisia rajoja asettavat ja niistä kiinnipitävät aikuiset saavat lapset asettumaan sääntöihin ja käytöshäiriöt ja väkivaltainen käytös vähenee.

Rajoitustoimenpiteiden käyttö Wakan Tankan yksikössä on vähäistä ennakkoinnin ja koulutuksen takia. Henkilöstö on käynyt Mapa-koulutuksen ja ROTEVA-turvakoulutuksen, joiden avulla haasteellista käytöstä voidaan ennaltaehkäistä ja hallita. Tämä turvaa niin asiakkaat kuin ohjaajatkin ja lasten kapinat ja voimakkaatkin tunnereaktiot otetaan vastaan turvallisesti.

Neuropsykiatrisessa työskentelyssä edistytään ihmissuhde- ja tunnetaidoissa sekä käytännön arjen ja elämäntaidon taidoissa.

Lakota on 7 paikkainen yksikkö.

Yksikkö sijaitsee omakotitalotyyppisessä kodikkaassa rakennuksessa, jossa jokaiselle lapselle on oma huone sekä lisäksi viihtyisät yhteiset tilat. Lakotassa sijaitsee myös koko laitoksen sydän eli pääkeittiö, missä arkisin valmistetaan ruoka kaikkiin yksiköihin.

Lakotan yksikkö on Tulilyhdyn ensimmäinen yksikkö, jonka toiminta on alkanut jo vuonna 2005. Yksikkö on erikoistunut koulunkäynti- ja oppimisvaikeuksia, käytöshäiriöitä ja neuropsykiatrisia haasteista omaaviin 10-17 -vuotiaisiin lapsiin.

Lakotan arjen perustana on säännöllinen ja turvallinen päivärytmi. Tärkeä osa säännöllistä arkirytmää on koulunkäynti, jota tuetaan aktiivisesti. Arkea rytmittää viikko-ohjelma, omaohjaaja- ja kiintymyssuhdetta vahvistava KiVa-työskentely, yksilö- ja ryhmätyöskentelyt, päihdetyöskentely

sekä lapsille suunnatut yhteiset toimintaillat. Lapset osallistuvat arkiaskareisiin, kuten siivouksiin, ruoanlaittoon, pyykkihuoltoon ja arjen suunnitteluun oman ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti.

Lasten kanssa harjoitellaan rajojen, sääntöjen ja sopimusten tekemistä ja niiden noudattamista, jotta lapsi oppii ottamaan vastuuta ja luomaan rajat omalle toiminnalleen.

Koulua Lakotan lapset käyvät Rautavaaran yhtenäiskoulussa, jossa on mahdollisuus myös pienryhmäopiskeluun hyvin yksilöllisesti tukea saaden. Koulutyötä johtaa pienryhmän opettaja ja lisäksi tarvittaessa Tulilyhdyn ohjaaja on ohjaajamassa ja tukemassa koulunkäyntiä.

Neuropsykiatrisella työskentelyllä lasta tuetaan ihmissuhde- ja tunnetaidoissa sekä käytännön arjen ja elämänhallinnan taidoissa.

Henkilöstön koulutuksessa ja täydennyskoulutuksessa on otettu huomioon neuropsykiatrinen osaaminen ja päihdetyö.

Osallisuus ja sen lisääminen, vuorovaikutustaitojen opetteleminen arjessa, mediakasvatus, turvataidot

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö, lapsen ja vanhempien hyvinvoinnin tukeminen, voimavarojen kartoitus ja tuki, perhearviointimenetelmä, jota käytetään perheen toimintakyvyn, voimavarojen ja vahvuuksien arviointiin.

Tulilyhdyn koulutetun seksuaalineuvojan kanssa on mahdollisuus keskustella yksilöllisesti esimerkiksi sukupuolisuuteen, seksuaalisuuteen tai seurusteluun liittyvistä asioista. Myös erilaiset ryhmät esim. turvataitojen opetteluun merkeissä ovat mahdollisia.

Kummankin yksikön henkilökunnan hoito- ja kasvatustyön tukena on käytetty kuukausittain nuorisopsykiatrian erikoislääkäri Marjatta Nuutisen konsultaatiota.

4 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO

Havaitut riskit ja epäkohdat käsitellään, akuutit toimenpiteet arvioiden, siinä työvuorossa, jossa nämä tulevat ilmi. Lastenkodin johtaja tai hänen määräämäänsä sijainen on tavoitettavissa ja konsultoitavissa ympäri vuorokauden. Hän vastaa myös työnjaon määrittelystä ja tarvittavista lisäresursseista akuutissa tilanteessa.

RISKIENHALLINTA

Riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen

Kriittisiä työvaiheita ja vaaratilanteita:

- yövuoro, jolloin työntekijä on yksin työssä
- lapsen hakeminen karkureissulta
- aggressiivisen lapsen kohtaaminen
- itseään satuttavan lapsen kohtaaminen
- lapsen psyykkinen oireilu (psyykkinen rasittavuus aikuisille ja toisille lapsille.)

Kriittisten työvaiheiden ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisemiseen käytetään Tulilyhdyssä paljon aikaa. Työvuorosuunnittelussa käytetään ennaltaehkäisevää ajattelua ja työvuoroluetteloa laadittaessa pohditaan työvuorojen rakennetta ja työntekijäresurssia kussakin työvuorossa.

Yövuoron riskin pienentämiseksi iltavuorossa olevat työntekijät arvioivat, onko tilanne sellainen, että yövuoro voi jäädä tekemään vuoroaan turvallisesti. Tarvittaessa yötyöntekijän tueksi jää riittävän pitkäksi aikaa niin monta työntekijää kuin on tarpeellista. Yövuoron turvaksi jäädään muutamiksi tunniksi tai koko yöksi.

Aggressiivisen lapsen kohtaamisessa toimitaan niin, että tilanteisiin menee aina vähintään kaksi työntekijää ja tarvittaessa lisäapua saadaan samassa pihapiirissä olevasta yksiköstä kutsuttua paikalle nopeasti. Kaikki Tulilyhdyssä työskentelevät ohjaajat ovat saaneet turvallisen kiinnipidon koulutuksen (MAPA) ja ROTEVA-turvakoulutuksen .

Vuoden 2026 teemana on kokonaisturvallisuus. Tammikuussa 2026 henkilöstö kouluttautui ROTEVA-turvakoulutuksessa. Henkilöstön lääkehoidon koulutukset ja lääketentit alkoivat loppuvuodesta 2025 ja jatkuivat alkuvuoden 2026. Henkilöstö uusii lääketentit kolmen vuoden

välein ennakoiden. Muuttuvan lastensuojelulain myötä lastensuojelulakikoulutukset koko henkilöstölle.

Kadoksissa olevan lapsen etsintöihin lähtee aina mukaan vähintään kaksi lapselle mahdollisimman tuttua ja läheistä työntekijää. Tällöin riskit hakureissulla pyritään minimoimaan ja turvataan myös samalla kaikkien osapuolien oikeusturva.

Uhka- ja vaaratilanteita varten on jokaisessa yksikössä tietokoneelta tulostettavissa lomakkeita, johon ko. tilanteet kirjataan. Tilanteet käydään läpi työyksikössä viipymättä tilanteessa mukana olleiden työntekijöiden kesken ja vielä myöhemmin lastenkodin johtajan johdolla etsien yhdessä keinoja ja ratkaisuja siihen, jotta vastaavanlaiset tilanteet saataisiin jatkossa ehkäistyä.

Lapset ja huoltajat voivat tuoda esille havaitsemansa epäkohdat, laatupoikkeamat ja riskit kertomalla niistä lastenkodin johtajalle tai henkilökunnalle. Henkilökunnan tehtävänä on välittää lapsien ja omaisten tuomat asiat esimiehiensä tietoon.

Laatupoikkeamia työssä koitetaan ehkäistä kirjallisilla ohjeilla, joita lastenkodissa ovat omavalvontasuunnitelma, lääkehoitosuunnitelma, perehdytyskansio ja hyvää kohtelua koskeva suunnitelma ym. Laadukasta ja tavoitteellista työskentelyä tukee myös se, että esihenkilöt osallistuvat tiiviisti lastenkodin arkeen ja ohjaavat työntekijöitä kannustaen, mutta myös rakentavaa ja työn laatua kehittävää palautetta antaen.

Riskienhallinnan edellytyksenä on, että työyhteisössä on avoin ja turvallinen ilmapiiri, jossa sekä henkilöstö että lapset ja heidän läheisensä uskaltavat tuoda esille laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä epäkohtia.

Asiakkaan turvallisuus pyritään takaamaan ennakoimalla ja nopealla puuttumisella riskitilanteisiin.

Tulilyhdyn turvallisuusvastaava Sami Korhosen tehtävänä on huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista. Työnantaja huolehtii, jotta toiminnan turvallisuuden varmistamiseen ja toteuttamiseen on osoitettu riittävästi resursseja. Lastenkodin johtaja yhdessä koko työyhteisön kanssa vastaa myönteisen asenneilmapiirin luomisesta epäkohtien ja turvallisuuskysymysten

käsittelyyn. Kaikki työntekijät osallistuvat turvallisuustason ja riskienarviointiin sekä turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Jokaisessa työvuorossa on nimettynä vuorovastaava, joka vastaa työskentelyn sujuvuudesta, työnjaosta ja kokonaistoteutuksesta. Jokaisessa vuorossa on myös erillisen delegointisäännön mukaisesti määräytyvä lääkevastaava.

Luettelo riskinhallinnan/omavalvonnan toimeenpanon ohjeista

- Työvuorojen tehtävät
- Arjen säännöt ja käytänteet
- Toimintaohje uhka- ja vaaratilanteissa ja lapsen /nuoren katoamistilanteissa
- Varhaisen tuen malli
- Työhyvinvointisuunnitelma
- Koulutussuunnitelma
- Kirjaamisohje
- Tietoturvaohje ja tietoturvaseloste
- Ohje asiakirjojen säilyttämisestä
- Keittiön omavalvonta ja siivoussuunnitelma
- Käyttöohjeet kodinkoneisiin yms.
- Rajoitukset ja niiden ohjeistukset
- Lääkehoitosuunnitelma
- Omavalvontasuunnitelma
- Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma
- Pelastussuunnitelma
- Turvallisuussuunnitelma
- Tapaturmien ennaltaehkäisyohje
- Hätäensiapuohje
- Perehdytysuunnitelma
- Työsuojelun toimintaohjelma

- Tallentavan kameravalvonnan rekisteriseloste

Turvallinen ja avoin ilmapiiri luodaan seuraavasti:

- Lapsella ja hänen perheellensä on mahdollisuus tulla tutustumaan ennen sijoitusta yksikköön (pois lukien kiireelliset sijoitukset) ja tutustua yksikön arkeen ja toimintatapoihin sekä henkilökuntaan.
- Asioista puhutaan niiden oikeilla nimillä, hankalatkin asiat otetaan keskusteluun. Kuitenkin on tärkeää tuoda asiat esiin rakentavasti.
- Työ lasten parissa on merkityksellistä ja antoisaa, jokainen pääsee toteuttamaan omia vahvuuksiaan. Työt ja vastuut on selkeästi määritelty.
- Lähiesihenkilön ja lastenkodin johtajan vahva tuki arjessa, meillä jokainen osallistuu ihan arjen perustoimintoihin ja ei ole turhaa ylhäältäpäin johtamista.
- Moniammatillinen, tukeva antava työyhteisö, johon on helppo tulla.
- Vuorovaikutus on avointa ja tiedonkulku sujuvaa.
- Toimintaa kehitetään ja arvioidaan jatkuvasti.

Ilmoitusvelvollisuus

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus hyvään palveluun ja kohteluun. Asiakastyömme tavoitteena on hyvä yhteistyö ja avoimuus. Jos lapsi tai hänen läheisensä on tyytymätön saamaansa kohteluun, on hänellä oikeus (Asiakaslaki 23 §) tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle eli laitoksen johtaja Riikka Jokiselle. Muistutus pyydetään tekemään joko suullisena /kirjallisena, ja se käsitellään heti, viimeistään viikon kuluessa muistutuksen saamisesta. Muistutukset käsitellään myös tiimipalavereissa.

Muistutukseen vastataan suullisesti tai kirjallisesti heti sen käsittelyn jälkeen. Mikäli lapsi tai hänen omaisensa ei ole tähänkään vastaukseen tyytyväinen, on hänellä oikeus tehdä kantelu hyvinvointialueen valvovalle viranomaiselle, Aluehallintovirastoon tai eduskunnanoikeusasiamiehelle.

Työntekijän ja työyhteisön vastuulla on tunnistaa asiakastyön epäkohdat ja niiden uhat ennakkoon siten, että niihin voidaan puuttua riittävän ajoissa. Kyse on ennakkoivaan valvontaan painottuvista toimista, joiden tarkoituksena on turvata ja taata erityisesti kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien asiakkaiden hyvä hoito ja huolenpito ja edistää heidän hyvinvointiaan. Valvontalaki §29 ja §30 käydään läpi uuden työntekijän kanssa perehdytysvaiheessa ja jatkossa säännöllisesti tiimipalaverissa. Viimeksi valvontalaki on käyty läpi henkilökunnan kanssa lokakuussa 2025.

Sosiaalihuollon työntekijän ilmoitusvelvollisuus merkitsee sitä, että sosiaalihuollon henkilöstöön kuuluvan on viipymättä ilmoitettava toimintayksikötoiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Toiminnasta vastaavan on ilmoitettava asiasta edelleen kunnan sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle.

Yksikön valmius- ja jatkuvuuden suunnittelusta ja -hallinnasta vastaa lastenkodin johtaja yhdessä yrittäjän ja hoito- ja kasvatusjohtajan kanssa. Yksikön toiminnan turvaamiseksi ja poikkeustilanteisiin varautumiseksi on laadittu erillinen varautumis- ja valmius- ja jatkuvuussuunnitelma. Tämä suunnitelma täydentää omaavaltontasuunnitelmaa ja keskittyy erityisesti kriisitilanteiden hallintaan, palvelujen jatkuvuuden turvaamiseen sekä henkilöstön ja lasten turvallisuuden varmistamiseen.

5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

Lapset tulevat sijoitukseen hyvinvointialueiden sosiaalityön lastensuojelun kautta tai kiireellisesti sosiaalipäivystyksen kautta.

Lapsilla ja heidän läheisillään on mahdollisuus tutustua yksikköön etukäteen ja varmistaa paikan sopivuus. Tämä luo perustaa hyvälle keskinäiselle yhteistyölle. Tutustumiskäynnin aikana lapselle esitellään yksikön toimitilat ja työntekijät sekä käydään läpi arkeen liittyviä käytäntöjä ja sääntöjä. Lapsen ja hänen läheistensä sekä sosiaalityöntekijän kanssa keskustellaan myös sijoituksen tarkoituksenmukaisuudesta ja tavoitteista.

Asiakassuunnitelma laaditaan yhteistyössä sosiaalityöntekijän, lapsen, hänen huoltajiensa ja omaohjaajan kanssa. On tärkeää, että kaikki osapuolet ovat mukana neuvottelussa ja saavat sanoa mielipiteensä. Asiakassuunnitelmaa tarkastetaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Asiakassuunnitelmassa käsitellään esimerkiksi sijaishuollon tarkoitus ja tavoitteet, erityisen tuen ja avun järjestäminen, yhteydenpito lapsen sekä hänen huoltajiensa ja muiden läheisten henkilöiden kanssa sekä miten tavata sosiaalityöntekijää. Lisäksi asiakassuunnitelmaa täydentää hoito- ja kasvatussuunnitelma, jossa ilmenee asiakassuunnitelman tavoitteet käytännönläheisimpinä arkipäivän tavoitteina. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaa päivitetään ja tarkistetaan kuukausittain suhteessa arjen sujumiseen ja aina ennen asiakassuunnitelmapalaveria.

Sijaishuollon päättymisen jälkeen tai avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen päättymisen jälkeen, jos sijoitus on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään puoli vuotta ja kohdistunut lapseen yksin, on hänellä mahdollisuus jälkihuoltoon. Jälkihuollosta tehdään erillinen sopimus sen mukaan, miten jälkihuolto on sovittu. Jälkihuoltosuunnitelmaan kirjataan jälkihuollon tarkoitus ja tavoitteet.

Lapselle on aiemmin tehty asiakassuunnitelma, joka on sijaishuollon ajan toiminut suunnittelun ja arvioinnin välineenä. Jälkihuoltoa toteutetaan samalla tavalla.

Asiakkaan kohtelu

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava yksilöllisesti kunnioittaen hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään.

Tulilyhdyssä noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja yleisesti hyviä käytöstapoja sekä käytäntöjä. Yhteisten sääntöjen tehtävänä on taata kaikille Tulilyhdyssä asuville lapsille turvallinen ja viihtyisä kasvu- ja elinympäristö. Yhteisesti sovitut säännöt ja käytännöt tekevät yksiköstä turvallisen paikan, jossa jokaisella on tilaa ja rauhaa keskittyä omiin tärkeisiin asioihinsa ja työskennellä omien tavoitteidensa eteen. Lapsen tilanne ja kehitystaso huomioidaan kuitenkin aina yksilöllisesti. Esimerkiksi ulkoiluajat, seurustelukuviot tai itsenäistyvän nuoren kohdalla yksilöllisempi arkiakataulu.

Rajoitustoimenpiteitä Tulilyhdyssä käytetään mielestämme harvoin ja perustellusti ja aina ensisijaisesti pyritään etsimään muita keinoja toimimiseen lasten ja nuorten kanssa. Yleisimpiä rajoitustoimenpiteitä on puhelimen yöaikaisen käytön rajaaminen tai pienempien aggressiivisten lasten rajaaminen, joissa hoidollinen kiinnipito tuo rauhaa ja turvaa. **Toisaalta rajoitustoimenpiteet ovat yksi sijaishuollon työkaluista, joita ei pelätä käyttää silloin, jos niille perusteet on ja niiden käyttäminen on lapsen edun mukaista.** Rajoitustoimenpiteitä ei koskaan käytetä rangaistuksina. Niitä voidaan käyttää vain siinä määrin kuin lapsen oma tai toisen henkilön terveys ja/tai turvallisuus tai lapsen huostaanoton tarkoituksen toteuttaminen välttämättä vaatii. Rajoitustoimenpiteiden käyttäminen merkitsee puuttumista lapsen perus- ja ihmisoikeuksiin ja siksi rajoitustoimenpiteet toteutetaan aina mahdollisimman turvallisesti ja lapsen ihmisarvoa kunnioittaen.

Itsemääräämisoikeuden varmistaminen

Sosiaalihuollon palveluissa jokaisella on oikeus tehdä omaa elämäänsä koskevia valintoja ja päätöksiä. Henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan.

Lapsella on oikeus esittää toiveita siitä, kuka häntä avustaa sukupuolisensitiivisissä tilanteissa ja tämä pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan, esim. huumeseulat, hygienian hoito tai erilaiset hoitotoimenpiteet.

Hoitojakso ja sen tavoitteet on sovittu yhdessä lapsen ja hänen huoltajiensa ja lähettävän tahon kanssa. Hoitoa ja kasvatusta ohjaa lapsen yksilöllisistä tarpeista tehty hoito- ja kasvatussuunnitelma. Hoito- ja kasvatussuunnitelma on tukena arjessa, sitä toteutetaan ja arvioidaan säännöllisesti.

Lapset saavat tavata ja pitää yhteyttä omaan sosiaalityöntekijäänsä ja kertoa omia näkemyksiään. Lapset osallistuvat kausikoosteen tekemiseen omaohjaajansa kanssa, ikä- ja kehitystaso huomioiden. Lapset saavat lähettää kausikoosteessa terveisensä sosiaalityöntekijälleen ja antaa oman arvionsa kuluneesta kuukaudesta. Tämän nähdään tukevan lapsen osallisuutta ja mahdollisuutta vaikuttaa omiin asioihinsa sekä sitoutua työskentelemään omien tavoitteidensa eteen.

Jokaisella lapsella on omaohjaajapari, joka vastaa hänen hyvinvoinnistaan kokonaisvaltaisesti. Omaohjaajamenetelmällä turvataan yksilöllinen, suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen kasvattaminen ja hoitaminen ja että keskeinen tieto lapsen tai nuoren tilanteesta välittyy arjessa.

Sijoituksen aikana lapsi opettelee ottamaan vastuuta omasta elämästään asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Koulunkäyntiin on mahdollisuus Rautavaaralla peruskoulussa ja lukiossa, ammatilliset opinnot löytyvät lähikunnista.

Lasta vahvistetaan liittymään yhteisöön ja löytämään oma paikkansa. Arjen rutiineilla ja ennakoitavuudella luodaan järjestystä elämään. Vapaa-ajan harrastaminen suunnitellaan lapsen kanssa yhdessä. Tavoitteena on auttaa löytämään oma mieleinen harrastus ja tukea harrastuksen jatkuvuutta.

Yhteisten arjentoimintojen ja aikataulujen lisäksi lapselle tehdään yksilöllinen päivä- ja viikko-ohjelma, jonka sisältöön hän voi myös itse vaikuttaa. Vaikka yksilöllisyys huomioidaan, on meille Tulilyhdyssä myös tärkeää yhteiset ruoka-ajat sekä muu yhteinen toiminta.

Jokaisella lapsella on oma henkilökohtainen huone käytössään sekä mahdollisuus yksinoloon ja yksityisyyteen. Oman huoneen saa sisustaa mieleisekseen, toki yleiset turvallisuuteen liittyvät asiat huomioiden. Lapsen ollessa pidemmän aikaa poissa yksiköstä, kuten lomilla, ei hänen huonettaan käytetä muuhun tarkoitukseen. Lapsen poistuessa esimerkiksi kotiharjoitteluun tai kylille, on työntekijällä oikeus tarkistaa huone oven suulta päälle jääneiden valojen tai avonaisten ikkunoiden varalta. Muuten työntekijät eivätkä muut lapset saa mennä toisten lasten huoneisiin. Lapset kunnioittavat toistensa yksityisyyttä, esimerkiksi yhdessä on sovittu ja sääntöihin kirjattu, ettei toisten huoneisiin saa mennä ilman lupaa.

Erilaisuudesta ja sen kanssa toimeen tulemisesta käydään lasten kanssa paljon keskustelua ja näin pyritään turvaamaan se, että jokainen tulee hyväksytyksi, kuulluksi ja nähdyksi omana itsenään. Erilaisuuden sietämistä ja hyväksymistä harjoitellaan. Mahdolliset ristiriitatilanteet selvitetään aina viipymättä ja tarvittaessa aikuisen tuella.

Lapsella on oikeus ilmaista kaikkia tunteitaan ja yksikön aikuisten tehtävänä on auttaa nuorta niissä tilanteissa, jolloin tunteiden ilmaisu tai käsittely voi olla vaikeaa.

Lapsen perhe, sukulaiset ja ystävät huomioidaan sijoituksen aikana. Yhteistyötä huoltajien ja muun lapsen lähipiirin kanssa pidetään tiiviisti, toki yksilöllisen suunnitelman ja lapsen edun mukaisesti. Kotiharjoitteluista tai vanhempien tai muiden läheisten tapaamisesta sovitaan yksilöllisesti lapsen ja perheen tilanne ja etu huomioiden. Perheenjäsenet, läheiset, sukulaiset ja kaverit tai mahdolliset seurustelukumppanit voivat vierailla yksikössä. Myös yökyläilyt ovat mahdollisia. Vierailut sovitaan ja järjestetään aina aikuisten kanssa sopien. Sovittaessa myös perheen lemmikit ovat tervetulleita yksikköön. Erillisiä vierailuaikoja ei ole, mutta toivomme, että yksikön arki aikataulu ja yhteisen tuokiot ja tekemiset sekä mahdolliset retket huomioidaan vierailuja sovittaessa.

Lapsi saa käyttää omaa puhelintaan ja säilyttää sitä itsellään, jollei tätä ole perustellusti rajoitustoimenpitein rajattu. Jokaisessa yksikössä on asiakkaisen käyttöön olemassa myös

asiakaspuhelin. Lapsia ohjataan ja tuetaan riittävän levon saamiseen, eikä yöaikaan käytetä puhelinta tai muita elektroniikkalaitteita.

Lapset saavat kuukausittain käyttörahaa, jonka suuruus määräytyy lainsäädännön mukaan. Jokaisella lapsella on itsemääräämisoikeus omiin rahoihinsa, mutta aikuisilla on toki tarvittaessa velvollisuus ohjata rahankäytössä.

Sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun asiakkaan tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua, eikä muita keinoja ole käytettävissä. Rajoitustoimenpiteet on toteutettava lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti ja turvallisesti henkilön ihmisarvoa kunnioittaen.

Rajoitustoimenpiteitä pyritään käyttämään harvoin ja harkiten ja aina ensisijaisesti pyritään löytämään muita keinoja lasten kanssa toimimiseen ja tilanteen ratkaisuun. Näitä keinoja ovat tiivis läsnäolo ja ennakointi, ohjaus ja keskustelu käyttäen esimerkiksi dialektisen käyttäytymisterapian tai neuropsykiatrisen työskentelyn menetelmiä, omaohjaajakeskustelut ja kasvatukselliset rajat sekä säännöt.

Lapsen itsensä ja muiden asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuus pyritään takaamaan lähtökohtaisesti hyvällä ennakkoinnilla ja nopealla puuttumisella riskitilanteisiin. Tiivis työskentely ja riittävä henkilöstö mahdollistaa ennakkoinnin ja varhaisen puuttumisen tilanteisiin, jotka mahdollisesti voisivat johtaa rajoitustoimenpiteiden tarpeeseen. Henkilöstö on käynyt Mapa-koulutuksen ja ROTEVA-turvakoulutuksen, joka antaa työkaluja haastavien ja aggressiivisten henkilöiden kohtaamiseen.

Lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimenpiteiden keskeisenä tarkoituksena on varmistaa sijoituksen tai huostaanoton tarkoituksen toteuttaminen tai lapsen tai toisen henkilön suojaaminen. Lastensuojelulaitoksessa lapseen saa kohdistaa lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä vain siinä määrin, kuin kiireellisen sijoituksen tai huostaanoton tarkoituksen toteuttaminen, lapsen oma tai toisen henkilön terveys tai turvallisuus välttämättä vaatii. Rajoitustoimenpiteitä ei saa käyttää muuhun kuin kussakin rajoitussäännöksessä ilmenevään ja siinä hyväksyttyyn tarkoitukseen. Rajoitusten käyttäminen rangaistuksena on kiellettyä.

Rajoitustoimenpide on aina yksilöllinen päätös suhteutettuna lapsen tilanteeseen. Käytettävissä olevista toimenpiteistä valitaan aina lapsen itsemääräämisoikeutta ja perusoikeuksia vähiten rajoittava toimenpide. Rajoitustoimenpide toteutetaan aina mahdollisimman turvallisesti ja lapsen tai nuoren kunnioittaen.

Rajoitustoimenpide lopetetaan heti, kun nähdään, ettei sen voimassaololle ole enää tarvetta tai lain mukaisia perusteita. Tällöin rajoitustoimenpiteen lopettamisesta tehdään erillinen päätös.

Lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia seurataan tiiviisti rajoitustoimenpiteen aikana ja sen jälkeen. Jos lapsi tai aikuinen arvioi tarpeelliseksi tulee lasta tai nuorta käyttää lääkärin tarkastuksessa. Tämä on mahdollista arkisin, virka-aikaan Rautavaaran terveyskeskuksessa, muuna aikana KYS:n yhteispäivystyksessä.

Rajoitustoimenpiteeseen johtaneita syitä, rajoitustoimenpiteen tarpeellisuutta ja sen vaikutusta arvioidaan yhdessä lapsen kanssa heti, kun hän on siihen kykenevä. Lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa, jos lapseen kohdistetaan tai oletetaan kohdistettavan rajoitustoimenpiteitä sijaishuollon aikana.

Rajoitustoimenpiteitä voidaan kohdistaa ainoastaan kiireellisesti sijoitettuun, huostaan otettuun tai hallinto-oikeuden väliaikaismääräyksellä sijoitettuun lapseen.

Rajoitustoimenpiteet kirjataan aina kirjaamisohjelmaan Nappulaan ja tehdään tarvittavat päätökset. Kirjaamiseen tarkoituksena on turvata rajoitustoimenpiteiden käytön seuranta ja valvonta. Päätöksen rajoitustoimenpiteestä tekee laitoksen johtaja tai hänen valtuuttamansa henkilö. Päätös pohjautuu aina johtajan ja henkilökunnan arvioon rajoitustoimenpiteen tarpeellisuudesta. Lasta kuullaan rajoituspäätöksestä henkilökohtaisesti, hänen kanssaan keskustellaan häneen kohdistettujen rajoitustoimenpiteiden syistä ja mahdollisista vaikutuksista hoito- ja kasvatussuunnitelmaan ja asiakassuunnitelmaan. Huoltajia kuullaan henkilökohtaisesti, jos se on mahdollista, muissa tapauksissa puhelimitse. Lasten oma kappale häneen kohdistuvasta rajoituspäätöksestä säilytetään hänen henkilökohtaisessa kansiossaan arkistokaapissa, kopiot rajoituspäätöksestä lähetään niin huoltajille kuin sosiaalityöntekijällekin yleensä turvasähköpostilla. Jos rajoituspäätös on valituskelpoinen, annetaan myös ohjeistus ja autetaan siitä, kuinka hallinto-oikeuteen voi tehdä valituksen päätöksestä.

Tarpeen niin vaatiessa käytössä ovat seuraavat lastensuojelulain mukaiset rajoitukset sijaishuollossa:

- Yhteydenpidon rajoittaminen
- Aineiden ja esineiden haltuunotto
- Henkilöntarkastus eli sen tutkiminen, mitä lapsella on vaatteissaan tai vaatteiden ja ihon väliin kätkeytyä. Henkilöntarkastusta on muun muassa naulakkoon ripustettujen vaatteiden tutkiminen tai jälkien etsiminen vaatteista sekä taskujen tarkastaminen ja tyhjentäminen. Tarkastusta on myös henkilön hallussa olevan matka- tai käsilaukun, salkun tai muun vastaavan kantovälineen tarkastaminen.
- Henkilönkatsastus, jonka avulla pyritään selvittämään lapsen mahdollista päihteiden käyttöä. Henkilönkatsastuksen muotoja Tulilyhydyssä ovat puhalluskokeen suorittaminen ja pikahuumeseulan tekeminen virtsanäytteestä.
- Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen
- Kiinnipitäminen tarkoittaa lapsen fyysistä ja hoidollista kiinnipitämistä. Minkäänlaisten välineiden käyttö ei ole sallittua.
- Liikkumisvapauden rajoittaminen tarkoittaa määrääkaista kieltoa poistua laitoksen alueelta, laitoksesta tai tietyn asuinyksikön tiloista
- Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen

Asiakkaan asiallinen kohtelu

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus hyvään palveluun ja kohteluun. Asiakastyömme tavoitteena on hyvä yhteistyö ja avoimuus.

Lasten kanssa työskentely on kirjaimellisesti tulevaisuuden tekemistä. Laadukkaan hoidon ja huolenpidon sekä lapsen asiallisen kohtelun lähtökohta on turvallinen ja säännöllinen arki, jota Tulilyhdyn säännöt, arjen rakenteet ja johdonmukaiset toimintatavat tukevat. Yhteisiä sääntöjä noudattamalla kaikkien arki sujuu mahdollisimman turvallisesti ja hyvin. Sääntöjen avulla

pystymme paremmin myös turvaamaan lapsen oikeuksien toteutumisen. Tulilyhydyssä noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä yleisesti hyvinä pidettäviä käytöstapoja.

Asiakkaalla on aina oikeus olla yhteydessä sosiaalityöntekijäänsä.

Käytössämme on myös ”ilmoitus asiakkaan epäasiallisesta kohtelusta tai sen uhasta” -lomake. Lomake koskee tilannetta, jossa työntekijä havaitsee epäkohtia liittyen asiakkaan kohteluun. Lomakkeen täyttää työntekijä, joka toimittaa sen esihenkilölleen ja hän toimittaa sen yksikön toimintaa valvovalle taholle. Ohjeistus lomakkeen täyttöön annetaan perehdytyksen yhteydessä ja lomakkeet käsitellään esimiesjohtoisesti viipymättä.

Eduskunnan oikeusasiamiehen puoleen voi kääntyä, kun epäilee, että viranomainen tai lastenkodin työntekijä ei ole noudattanut lakia tai täyttänyt velvollisuuksiaan tai jos kantelija epäilee, että perus- ja ihmisoikeudet eivät ole toteutuneet asianmukaisesti. Kantelun voi tehdä itseään koskevasta asiasta, mutta kannella voi myös toisen puolesta tai yhdessä muiden kanssa. Tällöin on syytä liittää mukaan valtakirja. Nimettömiä kanteluja ei tutkita. Oikeusasiamies tutkii kantelun, jos sen perusteella on aihetta epäillä, että viranomainen tai lastenkodin työntekijä on toiminut lainvastaisesti tai jos oikeusasiamies muusta syystä katsoo, että siihen on aihetta. Kantelun tekemiseen saa halutessaan apua lastenkodin henkilökunnalta.

Asiakkaan osallisuus

Tulilyhydyssä lapsella on mahdollisuus ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti vaikuttaa omiin asioihinsa ja on tärkeää, että hänellä on oikeuksiensa ja etunsa mukaisesti aina kaikki tarvittava tieto asioistaan. Lapselle ja hänen huoltajilleen annetaan tietoa asioista ymmärrettävällä tavalla ja tuetaan ja rohkaistaan heitä osallistumaan kaikkiin lasta ja perhettä koskeviin asioihin.

Lasta tai huoltajia mietityttäviin asioihin annetaan tietoa ja ratkaisuja erilaisiin pulmiin etsitään yhdessä lapsen ja hänen perheensä sekä työntekijöiden ja verkoston kesken. Näin lapsi ja huoltajat

saavat mahdollisuuden muodostaa oman näkemyksensä asianmukaisen ja oikean tiedon pohjalle. Lasta kuullaan aina häntä koskevissa päätöksissä ja hänellä on oikeus kertoa mielipiteensä ja näin mahdollisuus vaikuttaa päätökseen.

Asiakkaiden ja omaisten osallistuminen yksikön laadun ja omavalvonnan kehittämiseen

Eri-ikäisten asiakkaiden, heidän perheidensä ja läheistensä huomioon ottaminen palvelun suunnittelussa ja toteuttamisessa on olennainen osa palvelun laadun, asiakasturvallisuuden ja omavalvonnan kehittämistä.

Spontaania asiakaspalautetta tulee eniten niin työntekijöille kuin esihenkilöillekin puhelimitse ja sähköpostitse. Palautetta saadaan niin lasten läheisiltä kuin sosiaalitoimeltakin. Lapsilta palaute tulee myös välittömästi arjen eri tilanteissa ja kommunikaatiossa. Viikkokatsauksissa lapsilla on myös mahdollisuus antaa palautetta ja kehittämisehdotuksia. Näihin pyritään ja pystytään vastaamaan nopeastikin.

Asiakaspalautetta kerätään lapsilta tai huoltajilta, läheisiltä ja sosiaalityöntekijöiltä vuosittain tai sijoituksen päättyessä.

Palautteet käydään johdon, esihenkilöiden ja työntekijöiden kanssa läpi välittömästi ja havaittuihin laatupoikkeamiin reagoidaan viipymättä. Muutoin kyselyiden tuloksia käytetään toiminnan kehittämiseen. Palautteista saatua tietoa käytetään myös koulutustarvetta arvioitaessa.

Asiakkaan oikeusturva

Palvelun laatuun tai asiakkaan saamaan kohteluun tyytymättömällä on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa.

Jos asiakas tai hänen omaisensa on tyytymätön saamaansa kohteluun, on hänellä oikeus (Asiakaslaki 23 §) tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle eli laitoksen johtajalle.

Muistutus pyydetään tekemään joko suullisena tai kirjallisena, ja se käsitellään heti, viimeistään viikon kuluessa muistutuksen saamisesta.

Muistutukseen vastataan suullisesti tai kirjallisesti heti sen käsittelyn jälkeen. Mikäli asiakas tai hänen omaisensa ei ole tähänkään vastaukseen tyytyväinen, on hänellä oikeus kertoa tyytymättömyydestään omalle sosiaalityöntekijälleen tai tehdä asiasta kantelu sosiaaliasiavastaavalle, Lupa- ja valvontavirastoon tai eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Muistutuksen vastaanottaja, virka-asema ja yhteystiedot

Riikka Jokinen, lastenkodin johtaja

p. 050 4391011

riikka.jokinen@tulilyhty.fi

Tulimäentie 12, 73900 Rautavaara

Sosiaaliasiavastaavan yhteystiedot sekä tiedot hänen tarjoamistaan palveluista

Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaaliasiavastaavat

Teuvo Räsänen ja Antero Nissinen

p. 044 4610999

sosiaaliasiavastaava@pshyvinvointialue.fi.

Sosiaaliasiavastaava edistää asiakkaan oikeuksien toteutumista. Lisäksi hän seuraa asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä kunnassa ja antaa asiasta selvityksen vuosittain hyvinvointialueelle.

Sosiaaliasiavastaava ei tee päätöksiä eikä hänellä ole päätösvaltaa muuttaa viranhaltijoiden tekemiä päätöksiä. Hänellä on puolueeton ja neuvova rooli.

Sosiaaliasiavastaavan tehtäviin eivät kuulu mm. sosiaalivakuutukseen (esimerkiksi Kelan etuudet ja vakuutusasiat), työvoimahallintoon, asuntoasioihin tai edunvalvontaan liittyvät asiat.

Sosiaaliasiavastaavan tehtävät perustuvat sosiaalihuollon asiakslakiin (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812) ja varhaiskasvatuslakiin (Varhaiskasvatuslaki 13.7.2018/540).

Sosiaaliasiavastaavan palvelu kattaa sekä julkiset että yksityiset sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen tuottajat.

Sosiaaliasiavastaavan palvelut ovat asiakkaille maksuttomia

Kantelu Lupa- ja valvontavirasto

Lupa- ja valvontavirasto on valtakunnallinen ja monialainen viranomainen, joka hoitaa valtion lupa-, valvonta- ja ohjaustehtäviä. Lupa- ja valvontaviraston toiminta alkoi 1.1.2026 osana valtion aluehallinnon uudistusta.

Jos asiakas on tyytymätön saamaansa palveluun tai hoitoon, on asiasta parasta keskustella ensin suoraan palveluntuottajan tai päätöksen tehneen henkilön kanssa. Usein tilanne selviää parhaiten avoimella keskustelulla. Asiasta voi myös tehdä kirjallisen muistutuksen palveluntuottajalle. Jos kanteluasiassa ei ole tehty muistutusta, voi Lupa- ja valvontavirasto tekemänsä alkuarvioinnin jälkeen siirtää asian käsiteltäväksi muistutuksena. Lupa- ja valvontavirasto ilmoittaa asian siirtämisestä kantelun tehneelle.

Lupa- ja valvontavirasto käsittelee vain kirjallisesti tehdyt kantelut. Ainoastaan poikkeustilanteissa, Lupa- ja valvontaviraston suostumuksella, kantelun voi tehdä suullisesti.

Kantelun voi tehdä Lupa- ja valvontavirastoon sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköisen asiointipalvelun käyttö edellyttää Suomi.fi-tunnistautumista, johon voi käyttää verkkopankkitunnuksia, mobiilivarmennetta tai muuta tunnistusvälinettä.

Sähköisen kantelun kysymykset ohjaavat täyttämään tiedot, jotka tarvitaan kantelun käsittelyä varten. Jos asiakas ei voi käyttää sähköistä asiointipalvelua, voi kantelun tehdä kantelun vapaamuotoisesti sähköpostilla tai postitse Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon. Kantelussa täytyy esittää käsitys tapahtuman ajankohdasta ja siitä, millä perusteella menettely nähdään virheellisenä. Lupa- ja valvontavirasto ei käsittele yli kaksi vuotta vanhoja asioita ilman erityistä syytä.

Kantelun voi tehdä myös toisen henkilön asiassa. Lupa- ja valvontavirasto voi kuitenkin luovuttaa salassa pidettäviä tietoja ilman henkilön suostumusta vain hänen lailliselle edustajalleen. Henkilö, jonka asiaa kantelu koskee, voi antaa valtakirjalla suostumuksensa tietojen luovuttamiseen.

Lupa ja valvontavirasto on tarvittaessa yhteydessä tahoon, josta kantelu on tehty.

Sähköisen kantelun käsittelyssä Lupa- ja valvontavirasto tarvitsee seuraavat tiedot:

- kantelijan tiedot
- asiakkaan tiedot
- kantelun kohde eli toimintayksikkö tai hoitopaikka
- tapahtuma-ajankohta
- kuvaus asiasta tai tapahtumasta, jota kantelu koskee
- tietoa aiemmin mahdollisesti tehdystä muistutuksesta tai kantelusta
- asian käsittely muiden mahdollisten tahojen kanssa.

Sähköisen asiointipalvelun kautta tehdystä kantelusta tulee kuittaus sähköpostitse. Sähköpostitse kirjaamoon tehdystä kantelusta tulee vastaanottokuittaus suoraan kirjaamolta.

Kantelun saatuaan Lupa- ja valvontavirasto perehtyy kanteluun. Jos kantelu ei anna aihetta ryhtyä toimenpiteisiin, Lupa- ja valvontavirasto ilmoittaa siitä asiakkaalle mahdollisimman pian.

Lupa- ja valvontavirasto voi myös siirtää sosiaali- ja terveydenhuollon kantelun käsiteltäväksi muistutuksena hyvinvointialueelle tai yksityiselle palveluntuottajalle.

Lupa- ja valvontavirasto voi käsitellä ja ratkaista kantelun pelkästään kanteluasiakirjojen perusteella. Mahdollista tarkempaa tutkintaa varten Lupa- ja valvontavirasto voi hankkia tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä, asiakirjoja ja asiantuntijalausuntoja. Pyytäessään selvitystä Lupa- ja valvontavirasto lähettää kantelun kohteelle kaikki asiakkaan toimittamat asiakirjat. Lupa- ja valvontavirasto voi myös tarvittaessa pyytää asiakkaalta vastinetta saaduista selvityksistä.

Kun kantelu on ratkaistu, toimittaa Lupa- ja valvontavirasto asiakkaalle päätöksen. Kantelupäätös voidaan toimittaa Suomi.fi-viestinä, sähköpostilla, turvapostilla tai postin kautta.

Kantelupäätökseen ei voi hakea muutosta.

Jos kantelun on tehty toisen henkilön asiassa ja kantelu koskee salassa pidettäviä asioita, lähettää Lupa- ja valvontavirasto päätöksen kantelun tehneelle vain, jos asiasta on valtakirja. Joka tapauksessa Lupa- ja valvontavirasto ilmoittaa kantelun tehneelle, että kantelu on ratkaistu.

Lupa- ja valvontaviraston yhteystiedot

Kantelun toimittaminen

Aihekohtaiset linkit kantelulomakkeille löytyvät Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilta:

<https://lvv.fi/tietoa-meista/kantelun-tekeminen-lupa-ja-valvontavirastolle>

Sähköposti: kirjaamo@lvv.fi

Sosiaali- ja terveysasioiden asiakaspalvelu

Verkkosivuilta löytyvän yhteydenottolomakkeen kautta

Sähköposti: asiakaspalvelu@lvv.fi

Puhelin: 0295 256 930 (maanantai–perjantai kello 9–15)

Lupa- ja valvontaviraston yleinen asiakaspalvelu

Verkkosivuilta löytyvän yhteydenottolomakkeen kautta

Sähköposti: asiakaspalvelu@lvv.fi

Puhelin: [0295 256 910](tel:0295256910) (maanantai–perjantai kello 9–15)

Oikeusasiamies ja oikeuskansleri

Oikeusasiamies on oikeuskanslerin ohella ylin laillisuusvalvoja. Kuka tahansa voi ottaa yhteyttä oikeusasiamieheen, jos kokee, että on kohdeltu huonosti tai epäoikeudenmukaisesti esimerkiksi lastensuojelussa. Oikeusasiamiehelle voi tehdä kantelun kirjallisesti joko vapaamuotoisesti tai käyttämällä oikeusasiamiehen kotisivuilta löytyviä kantelulomakkeita. Kantelun tekemisestä voi keskustella etukäteen oikeusasiamiehen kanslian virkamiesten kanssa. Heidät tavoittaa eduskunnan vaihteen kautta **p. 09 4321**. Henkilökohtainen tapaaminen edellyttää ajanvarausta.

Oikeusasiamies tutkii tapauksen, jos hän epäilee, että viranomainen on toiminut väärin tai vastoin lakia. Kun asia on tutkittu, saat kirjallisen päätöksen, joka lähetetään sinulle ja sille, jonka toimintaa arvostelit. Kaikki asiat pyritään ratkaisemaan alle vuodessa.

Asiakkaana on oikeus:

- **Saada laadultaan hyvää palvelua ja hyvää kohtelua ilman syrjintää.**
- **Saada toivomuksensa, mielipiteensä, etunsa ja yksilölliset tarpeensa huomioon otetuiksi palvelun toteutuksessa.**
- **Saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista.**
- **Saada päätös palvelusta.**
- **Olla mukana tekemässä palvelun toteutukseen liittyvää suunnitelmaa.**
- **Tehdä muistutus huonoksi koetusta palvelusta ja kohtelusta.**
- **Saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta.**

Yksikönjohtaja käsittelee aina tehdyt muistutukset, kantelut ja muut valvontapäätökset. Hän informoi työntekijöitä tarvittaessa niiden sisällöstä ja arvioi aina tuleeko toimintaa kehittää niiden pohjalta.

Omatyöntekijä

Sosiaalihuoltolain mukaan sosiaalihuollon asiakkaalle on nimettävä asiakkuuden ajaksi omatyöntekijä. Työntekijää ei tarvitse nimetä, jos asiakkaalle on jo nimetty muu palveluista vastaava työntekijä tai nimeäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta. Omatyöntekijänä toimivan henkilön tehtävänä on asiakkaan tarpeiden ja edun mukaisesti edistää sitä, että asiakkaalle palvelujen järjestäminen tapahtuu palvelutarpeen arvioinnin mukaisesti.

Jokaiselle lapselle on nimetty omaohjaajapari. Sijoittavassa kunnassa lapsella on oma nimetty vastuusosiaalityöntekijä.

6. PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Asiakkaiden palvelu- ja hoitosuunnitelmiin kirjataan tavoitteita, jotka liittyvät päivittäiseen liikkumiseen, ulkoiluun, kuntoutukseen ja kuntouttavaan toimintaan. Lasten palvelujen laatua on kuvattu THL:n ylläpitämässä Lastensuojelun laatusuosituksessa.

Tulilyhdyssä arjen aikataulut ja säännöt on suunniteltu asiakkaiden ikätaso ja perustarpeet huomioiden. Säännöllinen vuorokausirytmä on tärkeää lapsen hyvinvoinnin kannalta ja siksi lasten arki Tulilyhdyssä rakentuukin sen mukaisesti. Arki yksiköissä on turvallista ja strukturoitua, mikä tukee lapsen kasvua ja kehitystä. Rutinit ja ennakoitavuus luovat arkeen turvallisuutta.

Koulunkäynti ja opiskelu kuuluu lapsen säännölliseen päivärytmiin ja luo perustan arjen aikatauluille; aamulla herätään sovitusti, lähdetään kouluun tai aloitetaan opiskelu yksikössä ja noudatetaan ruokailu-, sisääntulo- ja nukkumaanmenoajoja. Viikonloppuisin ja loma-aikoina saa aamulla nukkua ja illalla valvoa hieman pidempään ja toki loma-aikaan aktiviteetti ja päivärytmi voi muutoinkin olla erilainen retkineen, rantapäivineen, ostosreissuineen tai muine touhuineen.

Yksiköiden yhteisten arjentoimintojen ja aikataulujen lisäksi lapselle tehdään yksilöllinen päivä- ja viikko-ohjelma, jonka sisältöön lapsi tai nuori voi myös itse vaikuttaa. Lasta tuetaan ja kannustetaan koulunkäynnin lisäksi myös kaverisuhteisiin ja mielekkäisiin harrastuksiin. Ohjaajien on tärkeää tietää missä lapsi viettää vapaa-aikaa, joten kaikista menoista sovitaan ja ilmoitetaan yksikön aikuisille.

Leikki kuuluu isona osana lasten arkeen ja siihen lapsia tuetaan ja kannustetaan. Lapsille mahdollistetaan erilaisia virikkeitä ja ohjaajat heittäytyvät lasten mukana leikin maailmaan.

Tulilyhdyssä noudatetaan säännöllisiä ruoka-aikoja: aamiainen, lounas välipala, päivällinen ja iltapala. Henkilökunta huolehtii, että terveellistä ja monipuolista ruokaa on saatavilla ja ohjaa terveelliseen ruokavalioon. Arkisin emäntä valmistaa ruoan, mutta viikonloppuisin yksiköiden ohjaajat usein yhteistyössä lasten kanssa huolehtivat ruoanlaitosta. Ruokailu tapahtuu yhteisessä ruokapöydässä ja ruokailuissa noudatetaan hyviä käytöstapoja. Keittiössä lapset toimivat aina ohjaajan valvonnassa ja avustuksella.

Tulilyhdyssä opetellaan myös pieniä arjen kotitöitä ja askareita. Isommat lapset siivoavat omat huoneensa, jokaisella on oma pyykkipäivänsä ja keittiövuoronsa, jolloin lapsi yhdessä ohjaajan kanssa kattaa tarjolle ruoan ja siivoaa keittiön ruokailun päätteeksi. Pienempien lasten kanssa edellä mainittuja taitoja harjoitellaan yhdessä lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden.

Yksiköissä on päivittäin jotain yhteistä toimintaa ja tekemistä, kuten kuvataidetta, tunnetyöskentelyä, liikuntaa, leivontaa, ajankohtaisten dokumenttiohjelmien tai elokuvien katsomista tai pieniä keskustelutuokioita ajankohtaisten aiheiden äärellä. Viikonloppuisin ja loma-aikoina retkeillään ja liikutaan luonnossa ja toisinaan voidaan lähteä reissuun hieman pidemmällekin. Tulilyhdyssä lasten osallisuutta ja sosiaalisia taitoja pyritään lisäämään järjestämällä yhteistä tekemistä yksiköiden keskenkin. Tällä tuetaan myös yksiköiden välistä

yhteenkuuluvuuden tunnetta ja yhteisöllisyyttä. Lapset kokevat myös, että yhteisen tekemisen kautta on mahdollisuus kasvattaa ryhmähenkeä ja opetella erilaisuuden hyväksymistä.

Lapsen yksilöllistä hyvinvointia, kasvua ja kuntoutumista tarkastellaan päivittäin arjessa, kuukausittain kausikoostetta tehtäessä, sekä vähintään viikoittain lapsen kanssa käytävissä omaohjaajakeskusteluissa.

Ravitsemus / ruokahuolto

Ravinto ja ruokailu sekä niihin liittyvä tapakulttuuri ovat tärkeä osa sosiaalihuollon palveluja. Ravitsemuksessa huomioidaan ruokaviraston voimassa olevat väestötason ja eri ikäryhmille annetut [ravintoaineiden saanti- ja ruokasuositukset](#).

Ruokailun järjestämisessä on huomioitava asiakkaiden toiveiden lisäksi erityisruokavaliot (diabetes, autoimmuunisairaudet, ruoka-aineyliherkkyydet, -allergiat ja -intoleranssit) niin, että kaikki osapuolet voivat tuntea olonsa turvalliseksi. Uskontoon tai eettiseen vakaumukseen perustuvat ruokavaliot ovat osa monikulttuurista palvelua, joka tulee palvelussa ottaa huomioon.

Tulilyhdyssä ruokalistat ovat monipuolisia ja ravitsemuksellisesti riittäviä. Erityisruokavaliot huomioidaan asianmukaisesti. Lapset voivat noudattaa erityisruokavaliota joko uskonnollisen tai muun vakaumuksen perusteella. Lapselle järjestetään tällöin monipuolinen korvaava ruoka. Samoin menetellään ruoka-allergioiden suhteen.

Ruokaympyrän avulla voi arvioida ruokavalion monipuolisuutta ja tasapainoisuutta. Ruokalista pohjautuu eri ikäryhmille annettuihin ravintoaineiden saanti- ja ruokasuosituksiin. Terveellisen ruokavalion perustana ovat monipuoliset säännölliset ateriat. Säännöllinen ateriaritmi auttaa vähentämään turhaa syömistä. Lapsilla on tiedossa säännölliset ruokailuajat; aamupala, lounas, välipala, päivällinen ja iltapala.

Ruokatalouden toiminta hoidetaan omana toimintana, jolloin ruoka valmistetaan itse. Viikolla ruokahuollosta vastaa emäntä, joka täyttää tehtävään vaaditun kelpoisuuden. Viikonloppuisin ruokahuollosta vastaa ohjaajat, joilla suoritettuna hygieniapassi.

Elintarvikkeet hankitaan pääsääntöisesti vähittäiskaupoista sekä tuottajilta tai valmistajilta (esim. leipomotuotteet sekä juurekset ja vihannekset). Elintarvikkeille suoritetaan vastaanottotarkastus. Elintarvikkeiden tulotarkastuksen suorittaa emäntä tai työvuorossa oleva työntekijä ennen säilytykseen siirtoa. Tulotarkastuksessa tarkastetaan tuotteen laatu sekä liha, kala ja sisäelintuotteissa lämpötila, jonka jälkeen ne kirjataan erilliseen vastaanottolomakkeeseen. Pakastimeen siirrettäviin tuotteisiin merkitään tuotteen eränumero, vastaanottopäivämäärä sekä lämpötila ja vastaanottajan nimimerkki. Tuotteet pakataan litteisiin, pieniin annoskokoihin, jolloin jäätyminen tapahtuu mahdollisimman nopeasti. Pakastuslämpötila on -18°C . Kaikki vastaanotetut tuotteet siirretään hyllyyn niin, että uudet tuotteet laitetaan vanhojen taakse, näin varmistamme tuotteiden kierron.

Kylmäsäilytystilojen lämmönvalvonnasta huolehtii kulloinkin yövuorossa oleva työntekijä. Lämpötiloja seurataan päivittäin ja ne kirjataan viikoittain. Helposti pilaantuvien tuotteiden kylmäsäilytystilan lämpötila on $+8^{\circ}\text{C}$, liha $+6^{\circ}\text{C}$, tuore kala ja kalatuotteet $0\text{--}+3^{\circ}\text{C}$. Ruoan jäähdyttäminen pyritään tekemään mahdollisimman nopeasti, niin että $+60^{\circ}\text{C}$ ruoka jäähdytetään alle neljässä tunnissa $+8^{\circ}\text{C}$.ksi. Pyrimme valmistamaan ruokaa vain sen verran, kuin sitä kulloisellakin ruokailukerralla tarvitaan ja valmiiden ruokien säilyttäminen ja pakastaminen minimoidaan.

Keittiöllä on elintarvikelain mukainen omavalvontasuunnitelma.

Tulilyhdyn ruokahuollon vastuhenkilö

Emäntä Anja Saastamoinen

Hygieniakäytännöt

Siivoustyöhön ja pyykinhuoltoon osallistuvat henkilökunnan lisäksi myös lapset ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti. Arkitaitojen opettelu on osa kuntouttavaa toimintaamme ja lapsella on aina ohjaajan apu ja tuki saatavillaan.

Keittiöön ja muihin tiloihin on olemassa omat erilliset siivoustyöohjeet sekä valvontalomakkeet. Yksiköiden tiloja siivotaan ohjeistuksen mukaisesti päivittäin ja lisäksi joka yksikössä on viikoittainen siivouspäivä.

Kaikki työntekijät ovat suorittaneet hygieniapassin. Lapsilta ei sitä vaadita, mutta työntekijät valvovat, ohjaavat ja auttavat ruoan hygieenisessä käsittelyssä. Kaikessa keittiötyöskentelyssä, ruuanvalmistuksessa ja ruokien säilytyslämpötiloissa pyritään kiinnittämään huomiota hygieenisyyteen ja hygieniasäännöksiin.

Ennen ruoan käsittelyä kädet pestään ja tarpeen mukaan desinfioidaan alkoholittomalla käsihuuhteella. Työntekijät muistuttelevat lapsia käsienspesun tärkeydestä.

Sairastavat henkilöt eivät osallistu ruoanlaittoon, vaikka se olisi hänen vastuutehtävänsä, eivätkä oleskele tarpeettomasti ruoanlaittotiloissa. Tällä pyritään ehkäisemään/minimoimaan tautien leviäminen muihin yhteisön jäseniin. Lapsen voinnin ja sairauden mukaan ruoka voidaan tarvittaessa tarjoilla myös omaan huoneeseen esim. vatsatautiepidemioiden aikana. Epidemian, kuten edellä mainitun vatsataudin, aikaan sairaalle voidaan tarvittaessa osoittaa omat wc-tilat sairauden ajaksi käyttöön.

Epidemia-aikaan ruoanlaitto- ja wc-tilojen puhdistamista, kuten desinfiointia, tehostetaan. Ruoanlaittotasot desinfioidaan aina ja varsinkin epidemia-aikoina useita kertoja päivässä.

Epidemiatilanteissa toimitaan yleisten hoitosuosittelujen mukaisesti ja konsultoidaan tarvittaessa Rautavaaran terveyskeskuksen hygieniahoitajaa.

Infektioiden torjunta

Hygieniayhdyshenkilön nimi ja yhteystiedot

Infektioiden torjunta, vastaava sairaanhoitaja Elisa Piirainen, p. 050 5348215,
elisa.piirainen@tulilyhty.fi

Hygienia- ja siivousvastaava Sari Ahonen, 050 4391993

Terveyden- ja sairaanhoito

Palvelujen yhdenmukaisen toteutumisen varmistamiseksi on yksikölle laadittava toimintaohjeet asiakkaiden suun terveydenhoidon sekä kiireettömän ja kiireellisen sairaanhoidon järjestämisestä. Toimintayksiköllä on oltava ohje myös äkillisen kuolemantapauksen varalta.

Jokaiselle Tulilyhtyyn sijoitetulle lapselle varataan aika tuloterveystarkastukseen Rautavaaran terveysaseman lääkärin vastaanotolle. Tuloterveystarkastuksessa kartoitetaan lapsen ajankohtainen terveydentila ja suunnitellaan tarvittavat jatkot.

Lasten ja nuorten terveyttä edistetään tekemällä tiivistä yhteistyötä hoidosta vastaavan tahon kanssa ja toteuttamalla päivittäistä hoitoa ohjeistuksen mukaisesti. Lapsen tai nuoren kokonaisvaltaista terveydentilaa seurataan osana yksilöllistä hoitoa ja huolenpitoa. Mahdollisista muutoksista lapsen tai nuoren terveydentilassa raportoidaan viipymättä hoitotaholle.

Lasten ja nuorten **kiireetön sairaanhoito ja suunhoito** järjestetään Rautavaaran terveyskeskuksessa, Kotitie 4, 73900 Rautavaara.

Lääkäri- ja hoitajavastaanottojen keskitetty puhelinpalvelu:

- **Pohjoinen alue, puhelin 017 273 4600**
(Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Lapinlahti, Pielavesi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Varpaisjärvi, Vieremä)

Ajanvaraus ja neuvonta, suun perusterveydenhuolto:

- Ajan varaaminen ja peruminen puhelimitse arkisin kello 7.45–16.00.
017 273 4500
- Päivystysapu arki-iltoina kello 16 jälkeen, arkipyhinä ja viikonloppuisin.
116117
- Kiireellisen hoidon ajanvaraus viikonloppuisin ja arkipyhinä kello 8-9
017 174 020

Äkillisten sairauksien ja tapaturmien hoidossa ensisijainen hoitopaikka arkisin, virka-aikaan, on Rautavaaran terveysasema. Kun oma terveysasema on kiinni tai aikaa sinne ei järjesty, hoidetaan päivystykselliset asiat Kuopiossa tai lisalmessa

Pohjoinen alue, puhelin 017 273 4600

(Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Lapinlahti, Pielavesi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Varpaisjärvi, Vieremä)

Kuopio: Päivystyspoliklinikka, Puijon sairaala, Pääsairaala, Puijonlaaksontie 2, C-ovi, 0. kerros, Kuopio

Iisalmi: Päivystys, Kampus Pulssi -rakennus, Riistakatu 23, Iisalmi

- avoinna kello 8-22
- kello 22-08 päivystys Kuopiossa, Päivystyspoliklinikka, Puijon sairaala (soita ensin 116117)

Kuopion yliopistollisen sairaalan laajaan ympärivuorokautiseen päivystykseen hakeudutaan pääsääntöisesti lääkärin läheteellä, ambulanssilla (112) tai silloin, kun vaiva vaatii välitöntä päivystyksellistä hoitoa neuvontanumerossa 116117 annetun ohjeen mukaan. Päivystyksen sisäänkäynti on pääsairaalan C-ovesta.

Lääkehoito

Tulilyhdyn lääkehoito perustuu lääkehoitosuunnitelmaan, jota päivitetään säännöllisesti vuosittain tai tarpeen mukaan. Lääkehoitosuunnitelma on osa henkilöstön perehdyttämistä.

Kokonaisvastuu turvallisen lääkehoidon toteutumisesta ja edellytyksistä on lastenkodin johtaja Riikka Jokisella. Johdon vastuuta ei voi delegoida. Vastaava sairaanhoitaja Elisa Piirainen yhteistyössä lastenkodin johtajan kanssa vastaa lääkehoidon asianmukaisesta toteutumisesta.

Rajattu lääkevarasto

Tulilyhdyllä ei ole käytössään rajattua lääkevarastoa.

Monialainen yhteistyö

Sosiaalihuollon asiakas voi tarvita useita palveluja yhtäaikaaisesti. Myös lastensuojelun asiakas voi tarvita koulun, terveydenhuollon, psykiatrian, kuntoutuksen tai varhaiskasvatuksen palveluja. Jotta palvelukokonaisuudesta muodostuisi asiakkaan kannalta toimiva ja hänen tarpeitaan vastaava, vaaditaan palveluntarjoajien välistä yhteistyötä, jossa erityisen tärkeää on tiedonkulku eri toimijoiden välillä.

Sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään monialaisesta yhteistyöstä asiakkaan tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden järjestämiseksi.

Teemme tiivistä yhteistyötä lasten hoitotahojen, kuntoutuksen, koulun ja muun verkoston kanssa.

7 ASIAKASTURVALLISUUS

Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Tulilyhty Oy:ssa on ympärivuorokautinen valvonta, eli henkilökuntaa on kaikissa yksiköissä aina paikalla. Kiinteistössä ei ole käytössä valvontalaitteita, mutta piha-alueella on tallentava kameravalvonta mahdollisten ulkopuolisten uhkien varalta. Asiakasturvallisuuden kehittämissuunnitelmaan kuuluu henkilöstön ensiaputaitojen ylläpito, ensisammutus- ja paloturvakoulutukset sekä vaarojen ja riskien kartoittamiset.

Jokaiseen yksikköön on laadittu pelastussuunnitelma ja turvallisuusselvitys. Pelastussuunnitelma on luettavissa perehdytyskansiossa ja se käydään henkilökuntapalaverissa läpi suullisesti. Uudet työntekijät perehdytetään pelastussuunnitelman osalta. Pelastusohje käydään läpi jokaisen uuden asiakkaan tullessa taloon. Pelastussuunnitelma lähetetään myös kunnan pelastusviranomaisille sekä

tarkistetaan palotarkastuksen yhteydessä. Henkilökunnalla on myös ajan tasalla olevat ensiapuvalmiudet, hätäensiapukoulutus suoritetaan kolmen vuoden välein ennakoiden. Pelastussuunnitelman toimivuutta on harjoiteltu yhdessä pelastuslaitoksen kanssa. Palo- ja pelastuskoulutus järjestetään joka toinen vuosi. Se sisältää vuorotellen sammutusharjoituksia, joihin osallistuu henkilökunta sekä pelastus- ja poistumisharjoituksia, joihin myös asiakkaat osallistuvat.

Turvallisuusselvitys on tehty kumpaankin yksikköön. Siinä on jokaisen yksikön palotekninen erittely ja arvio siitä, kuinka käyttäjien toimintakyky vaikuttaa itsenäiseen poistumiseen. Turvallisuusselvityksen mukaan kohteiden paloturvallisuustaso on riittävä.

Lakotassa tarvittavia alkusammutus- pelastuskalustoa on jauhesammuttimet 2* 6kg ulko-ovien vieressä, sammutuspeitteet keittiöissä. Wakan Tankassa 2 kpl, molempien sisäänkäyntien yhteydessä sekä keittiössä sammustuspeite. Niiden huollosta vastaa ohjaaja Sami Korhonen, huoltoliikkeenä Nurmeksen sammutinhuolto Oy. Ensiaputarvikkeet löytyvät lääkehuoneista, sekä erilliset ensiapulaukut autoista, niistä vastuussa vastaava sairaanhoitaja.

Jokaisessa yksikössä on automaattinen palovaroitinjärjestelmä tulipalojen varalle, joka ilmoittaa mahdollisesta palosta henkilökunnalle hälytyssummerilla sekä toisiin yksiköihin ilmoitus tulee automaattisesti puhelimen välityksellä. Jokaisen yksikön automaattinen järjestelmä testataan kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä, testauksista ja vikahälytyksistä pidetään kirjaa ja niistä tehdään tilasto kerran vuoteen. Paloilmoitinkeskus sijaitsee Lakotan toimistossa, laitteista vastaa ohjaaja Sami Korhonen sekä huollosta ja korjauksesta Ylä-Karjalan Sähkö.

Toimintasuunnitelma vaaratilanteisiin

Ulkopuolista uhkaa pyrimme ehkäisemään riittävällä henkilökunnan määrällä. Vuoroissa työskentelee 1-3 ohjaajaa. Mikäli on havaittavissa levottomuutta tai ulkopuolisen uhan vaaraa, hälytetään lisähenkilökuntaa paikalle. Työntekijöillä on kännykät, joilla he voivat hälyttää apua.

Vaaratilanteen sattuessa työntekijä soittaa välittömästi johtajalle, joka ohjeistaa kuinka tilanteessa tulee toimia. Mikäli soittamme puhelimella puolin tai toisin ja linja jää auki, tarkistamme mahdollisen ulkopuolisen uhan mahdollisuuden ja lähdemme selvittämään tilannetta. Mikäli tarve ilmenee, hälytämme virka-apua.

Ristiriitatilanteet pyritään aina selvittämään puhumalla. Mikäli lapsi tai aikuinen käyttäytyy uhkaavasti, pyritään rauhoittamaan tilanne. Mikäli tilanne ei rauhoittelusta huolimatta raukea, soitetaan apua välittömästi. Johtaja antaa ohjeet tarvittaessa. Väkivaltatilanteiden hallintaa varten työntekijöillä on turvallisuuskoulutus, joka myös auttaa toimimaan ko. tilanteissa oikein. Koko henkilöstömme on käynyt MAPA-koulutuksen ja ROTEVA-turvakoulutuksen, joissa paneudutaan erityisesti ennakointiin ja aggression hallintaan. Lisäksi järjestämme kaikille työntekijöille turvallisuuteen liittyvää opastusta.

Mikäli havaitset lapsen luvattoman poistumisen, pyri selvittämään missä hän voi olla (soitto nuoren omaan puhelimeen, tiedustelu nuoren kaveripiiristä sekä tukiverkostolta) ja mikäli saat yhteyden, kehoita häntä palaamaan lastenkodille välittömästi. Mikäli lasta tai ei tavoiteta tai hän ei suostu tulemaan tai sinulla on tunne, ettei hän ole aikeissa palata pian lastenkodille, ilmoita välittömästi johtajalle. Johtaja antaa toimintaohjeet. Kadoksissa olevasta lapsesta on laadittava virka-apupyyntö poliisille ja hänen sosiaalityöntekijöilleen sekä huoltajilleen on ilmoitettava välittömästi.

Virka-apupyyntö tekee lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Sosiaalipäivystyksen virka-apupyyntö tehdään Tulilyhdyn toimesta erillisen ohjeen mukaisesti. Kadoksissa olevan lapsen etsinnät järjestetään myös lastenkodin puolesta. Ne suunnitellaan aina tapauskohtaisesti ja yhteistyössä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa.

Lomareissut, retket

Lomareissuja ja retkiä järjestetään niin, että mukana on aina riittävästi ammattitaitoista henkilökuntaa. Ohjaajilla on aina mukana puhelimet, jolla voi tarvittaessa hälyttää apua vaaratilanteessa.

Työterveys ja -turvallisuus

Työnantaja pyrkii estämään työntekijöiden työtapaturmat ja työstä aiheutuvat terveydelliset haitat. Henkisen hyvinvoinnin edellytyksistä huolehditaan mm. ryhmä tai tarvittaessa yksilötyönohjauksella, työhyvinvointia tukevan toiminnan järjestämisellä, henkilöstöpalavereilla ja ennen kaikkea kuuntelemalla työntekijöitä. Kaikessa toiminnassa noudatetaan työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyviä lakeja ja määräyksiä. Työympäristö pyritään pitämään viihtyisänä, terveellisenä sekä turvallisena. Ennakoiva terveydenhuolto on osa työterveys- ja työturvallisuustoimintaa.

Turvallisuustehtävien vastuuhenkilö: Sami Korhonen, 050 543 93311 tai 050 439 1993
sami.korhonen@tulilyhty.fi

Terveydensuojelulain mukainen omavalvonta

Terveydensuojelulain 2 §:n mukaiset terveystarkastukset säännöllisesti, joissa tarkastellaan tilojen terveellisyyteen liittyviä asioita, mm. sisäilma-asiat, siivouksen laatu, hygieniä. Tarkastukset tehdään kolmen vuoden välein ympäristöterveystarkastajan toimesta.

Henkilöstö

Toimintayksikön vastuuhenkilönä toimii laitoksen johtaja. Vastuuhenkilöllä on kelpoisuuslain 10 §:n 4 mom. mukainen kelpoisuus. Hänen vastuullaan on huolehtia siitä, että henkilökuntaa on riittävästi ja että henkilöstön koulutustaso ja ammattitaito takaavat laadukkaan palvelun tuottamisen.

Henkilöstö täyttää sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista säädetyn lain vaatimukset. Henkilöstön mitoituksessa on otettu huomioon sijaishuollon valvontaohjelman vaadittava taso henkilöstön mitoituksessa.

Henkilöstön rekrytointi on tarveperäistä, jos joku siirtyy uusiin työtehtäviin, jää eläkkeelle tai työmäärä yrityksessä kasvaa. Henkilöstöltä vaaditaan lastensuojelun työtehtäviä osaamista ja ammattitaitoa. Henkilöstön tulee täyttää sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista säädetyn lain vaatimukset. Laadukkaiden palveluiden perusedellytyksenä on tehtävien vaativuustasoa vastaava koulutus

Rekrytointikanavana käytetään Internetissä toimivia sivustoja, työmarkkinatori.fi. Työnantaja on velvollinen selvittämään lasten kanssa työskentelevien henkilöiden rikostaustaa ennen työsopimuksen tekemistä tai virkaan nimittämistä. Lisäksi työsuhteen alussa jokainen käy työhöntulotarkastuksessa, jossa Terveystalo työterveys tekee työhöntulotarkastuksen ja antaa lausunnon siitä, onko henkilö soveltuva kyseiseen työhön.

Sijaisten käyttö perustuu tarpeeseen, sairastapauksissa ja loma-aikoina sekä tilanteissa, jossa tarvitaan lisäresursseja.

Opiskelijat ja uudet työntekijät perehdytetään perehdyttämissuunnitelman mukaisesti. Perehdyttämissuunnitelmassa käsitellään yrityksen organisaatio, henkilökunta ja vastuualueet, toimitilat, perehdytyskansio, palvelussuhteeseen liittyvät asiat, vaitiolovelvollisuus, tietosuoja, ensiapu ja turvallisuus, hoito- ja kasvatuseriaatteet, päivärytmi ja arjen sujuminen, nuorten asiat, kirjaaminen ja raportointi, hoitofilosofia, työvuorojärjestelyt, sisäinen tiedottaminen sekä nuorten ja heidän perheidensä oikeudet.

Henkilöstön ammattitaitoa kehitetään koulutuksien avulla. Laaditussa koulutussuunnitelmassa näkyy työntekijän nykyinen koulutus, oma kiinnostuksen kohde mihin haluaisi lisää kouluttautua, mitä työtehtävää varten koulutetaan, miten koulutetaan ja millä aikataululla kouluttaudutaan ja

missä koulutus tapahtuu. Toteutuneet koulutukset merkitään osaksi koulutussuunnitelmaa.

Henkilökunnan koulutuksista pidetään kirjaa ja asiakkaiden tarpeiden ja jo saadun täydennyskoulutuksen ja henkilökunnan kiinnostuksen pohjalta suunnitellaan tulevia koulutuksia.

Henkilöstön työkyvyn ylläpitämiseksi on laadittu suunnitelma, varhaisen puuttumisen malli ja sen toteutumista seurataan. Tavoitteena on tunnistaa työkyvyn alenemiseen liittyvät muutokset ja puuttua asiaan varhaisessa vaiheessa. Näin ollen voidaan tarvittavat toimenpiteet suunnitella ja toteuttaa työntekijän työkyvyn ja työ hyvinvoinnin tukemiseksi. Sairaslomia varten on olemassa toimintaohje, josta ilmenee, kuinka sairauspoissaoloista ilmoitetaan ja kuinka sairauspoissaoloihin puututaan niin työnantajan kuin työterveyshuollon puoleltakin tarvittaessa.

Lakisääteiset työterveyshuollon palvelut ostetaan Terveystalo työterveyshuollosta, jonka palveluun kuuluvat työkykyä ylläpitävä toiminta ja sairausvastaanotto. Työterveyssuunnitelma on perehdytyskansiossa. E-passi käytössä.

Työnohjaus on väline, jolla autetaan työntekijää jaksamaan ja kehittymään työssään. Henkilöstöllä on työnohjausta noin kerran kuukaudessa. Työnohjauksesta vastaa työyhteisön ulkopuolinen työnohjaaja. Esimies-alainen kehityskeskustelut pidetään kerran vuoteen ja lisäksi käytössä on työoloparametri, jolla arvioidaan työntekijän henkistä kuormittumista. Työvuorosuunnittelu on joustavaa ja sillä tuetaan henkilökunnan jaksamista, kun henkilökunnan tarpeet otetaan huomioon.

Toimitilat

Asiakkaiden henkilökohtaisessa käytössä olevat huoneet ovat kaikki kooltaan yli 12 m² ja se täyttää lastensuojelulain ja yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain vaatimukset koskien lastensuojeluyksiköiden toimitiloja. Jokaisella lapsella on oma huone.

Lasten huoneissa on pyritty kodikkuuteen, huoneista löytyy sänky, kirjoituspöytä, vaatekaappi ja hyllykkö tai kirjahylly. Lapsilla on mahdollisuus sisustaa omia huoneitaan tuomalla sinne omia henkilökohtaisia tavaroitaan.

Lakotan yksikössä omakotitalomaisessa kiinteistössä on seitsemän huonetta lapsille. Yhteisinä tiloina Lakotassa on olohuone, keittiö ja ruokailutila sekä erilliset wc:t, suihkut ja saunat. Lisäksi on henkilökunnan toimisto ja neuvottelutila, psykologin toimisto ja henkilökunnan wc:t ja sosiaalitytöt.

Wakan Tankan yksikössä on uudessa hirsirakenteisessa omakotitalossa seitsemän huonetta lapsille. Lisäksi erilliset wc:t, suihkut ja sauna, olohuone, keittiö, ruokailutila ja kodinhoitohuone.

Lasten huoneet ovat jokaisen omaa henkilökohtaista tilaa, jossa on mahdollisuus yksinoloon ja rauhoittumiseen. Muiden huoneissa saa vierailla vain kyseisen lapsen luvalla. Huoneissa on lukittavat ovet ja lapsen ollessa poissa, esimerkiksi kotiharjoittelussa, ei huoneita käytetä muuhun tarkoitukseen eikä niissä vierailla. Lapsen ollessa poissa on ohjaajilla kuitenkin oikeus turvallisuusnäkökulmasta tarkistaa, ettei huoneessa ole esimerkiksi sähkölaitteita päällä.

Teknologiset ratkaisut

Henkilökunnan ja asiakkaiden turvallisuudesta huolehditaan piha-alueen tallentavalla kameravalvonnalla. Myös tiivis yhteistyö yksiköiden välillä lisää niin asiakkaiden kuin henkilökunnankin turvallisuutta. Uhka- ja vaaratilanteissa saadaan tarvittaessa nopeasti apua toisesta yksiköstä.

Terveydenhuollon laitteet ja tarvikkeet

Lääkinnällisistä laitteista yksiköissä on käytössä automaattiset verenpainemittarit, kuumemittarit ja erilaisia haavasidoksia. Laitteet ovat helppokäyttöisiä, mutta tarvittaessa henkilöstöä perehdytetään niiden käyttöön.

Terveystieteiden laitteen ja tarvikkeiden vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot

Elisa Piirainen, vastaava sairaanhoitaja, p. 050 5348215, elisa.piirainen@tulilyhty.fi

8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN

Käytössä on asiakastietojärjestelmä Nappula, johon on kirjattu jokaisen lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelma. Jokaisessa vuorossa lapsesta kirjoitetaan raporttia. Jokaisella käyttäjällä on työtehtäviensä mukaisesti käyttöoikeudet Nappula- järjestelmään, jotka laitoksen johtaja myöntää. Lapsen muut asiakirjat pidetään henkilökohtaisissa kansioissa ja lukituissa arkistokaapeissa toimistossa. Arkistoitavat asiakirjat säilytetään erillisessä arkistointihuoneessa. Sijoituksen päätyttyä asiakirjat palautetaan sijoittajakunnan sosiaalityöntekijälle arkistoitavaksi, ellei asiasta ole toisin sovittu.

Asiakastyössä noudatetaan salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietosuojasta ja -turvasta sekä salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta annettuja voimassa olevia ohjeita. Henkilötietolain 10 § mukainen rekisteriseloste on tehty. Jokainen työntekijä sitoutuu vaitiolovelvollisuuteen ja allekirjoittaa vaitiolo sitoumuksen. Asiakas- ja asukastietojärjestelmän käyttö perustuu asiakkaan ja hoitavan henkilökunnan väliseen hoitosuhteeseen tai muuhun asialliseen yhteyteen. Tietoja saavat käyttää vain hoitoon osallistuva työtehtäviensä mukaisesti.

Tietosuojavastaava ja yhteystiedot: Riikka Jokinen, lastenkodin johtaja, p. 050 4391011,

riikka.jokinen@tulilyhty.fi

Asiakastyön kirjaaminen

Jo uuden työntekijän perehdyttämisenvaiheessa käydään läpi sitä, miten iso osa työtä kirjaaminen on. Kirjaamisvelvoite alkaa, kun lapsi tulee asiakkaaksi ja sen tulee jatkua tavoitteellisenä ja kattavana koko sijoituksen ajan. Asiakastiedot kirjataan Nappula-asiakastietojärjestelmään. Jokainen ohjaaja kirjaa omalla käyttäjätunnuksellaan ja siitä jää merkintä Nappulaan. Kaikkien työntekijöiden kanssa käydään läpi ohjeet ja sitoumus tietosuojaan sekä henkilötietojen käsittelyyn.

Kirjaaminen tapahtuu työvuoron aikana, viimeistään vuoron päättyessä. Yksiköissä on ohjaajien käytössä useita kannettavia tietokoneita, joilla on pääsy Nappulaan.

Tietosuojavastaavan nimi ja yhteystiedot: Riikka Jokinen, lastenkodin johtaja, p. 050 4391011, **riikka.jokinen@tulilyhty.fi**

Yksikölle on laadittu salassa pidettävien henkilötietojen käsittelyä koskeva seloste.

9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA

Tietoa palvelun laadun ja asiakasturvallisuuden kehittämisen tarpeista saadaan useista eri lähteistä. Riskinhallinnan prosessissa käsitellään kaikki epäkohtailmoitukset ja tietoon tulleet kehittämistarpeet ja niille sovitaan riskin vakavuuden mukaan suunnitelma, miten asia hoidetaan kuntoon.

Toiminnassa todetut kehittämistarpeet:

- Erittäin vaativahoitoisten lasten ja nuorten hoito (vastuukysymykset erikoissairaanhoidon kanssa)

10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukaan hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on laadittava vastuulleen kuuluvista tehtävistä ja palveluista oma- ja valvontaohjelma. Ohjelmassa tulee määritellä, miten 1 momentissa tarkoitettujen

velvoitteiden noudattaminen kokonaisuutena järjestetään ja toteutetaan. Omavalvontaohjelmassa on todettava, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteutumista, turvallisuutta ja laatua sekä yhdenvertaisuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan.

Omavalvontaohjelman osana ovat laissa erikseen säädetty omavalvontasuunnitelmat ja potilasturvallisuussuunnitelmat.

Omavalvontaohjelma sekä omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.

Omavalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa lastenkodin johtaja.

Paikka ja päiväys 8.9.2026 _____

Allekirjoitus _____ Riikka Jokinen